

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Fakultní mateřská škola při Pedagogické fakultě UK, Praha 7,
Na Výšinách 3**

Na Výšinách 3/1075

Identifikátor školy: 600 039 285

Termín konání inspekce: 3. – 9. října 2003

Čj.:	012265/03-1404
Signatura:	ka7ax103

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola (MŠ) zřizovaná Městskou částí Praha 7, nábřeží Kapitána Jaroše 7/1000 je od roku 1994 samostatným právním subjektem, s příspěvkovou formou hospodaření. Kapacita školy stanovená v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení na 186 dětí je shodná s dohodou o počtu dětí a tříd ve školním roce 2003/2004. Děti jsou rozděleny do šesti tříd, z nichž pět tříd běžného typu ve svém programu vychází z obecných pedagogických cílů, do šesté třídy jsou přednostně zařazovány děti z židovských rodin a program sleduje naplňování jejich kulturně-historických tradic. Do běžných tříd jsou děti zařazeny podle věku, třída s alternativním programem je věkově heterogenní. Z celkového počtu má 11 dětí odloženou povinnou školní docházku o jeden rok.

Spádovou oblastí pro běžné třídy je obvod Prahy 7, pro třídu s alternativním programem celá Praha.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pedagogický kolektiv tvoří 14 učitelek včetně ředitelky školy. Z tohoto počtu v současné době tři učitelky nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, protože vystudovaly jiný obor. Tato skutečnost však nemá na kvalitu pedagogické práce negativní dopad, protože se jedná spíše o formální nedostatek. Jedna z nich totiž vystudovala obor vychovatelství a nyní již studuje obor učitelství pro mateřské školy na pedagogické fakultě, druhá absolvovala vyšší pedagogickou školu s oborem sociální pedagogika a třetí působí v mateřské škole jen na částečný úvazek. Ředitelka má naopak vysokoškolské vzdělání v daném oboru. Většina učitelek pracuje na celý pracovní úvazek, dvě pouze na částečný, což odpovídá počtu tříd i potřebám školy.

Chod školy je upraven organizačním řádem, který je přehledný a jasně upravuje kompetence všech členů kolektivu. Ředitelka výrazně deleguje pravomoci na podřízené, zejména na zástupkyni, která se aktivně podílí na řízení školy. Také přenos informací uvnitř kolektivu je pružný, využívány jsou jak nástěnky, tak porady i další formy. Výrazně funkční je systém služeb, při kterém se v každé třídě učitelky překrývají po celé dopoledne, takže mohou pracovat s menšími skupinami dětí.

Oblasti vedení zaměstnanců věnuje ředitelka velkou pozornost. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Ředitelka dbá nejen na přesnou informovanost, ale také na dostatečné zapojení všech členů kolektivu při řešení zásadních otázek školy (např. při tvorbě školního vzdělávacího programu). Zároveň ponechává pedagogům prostor pro jejich originální přístup

při tvorbě třídních programů, při výzdobě tříd apod. Daří se jí pracovníky motivovat k vysokému nasazení. Kontrolní a hospitační činnost zaměřuje na různé oblasti a hlediska (např. průběh adaptace nově přichozích dětí, připravenost prostředí, kvalita vedení pedagogického procesu a další), výsledky s učitelkami pečlivě rozebírá, na pedagogických radách potom provádí zobecnění. Také pro další vzdělávání pedagogů vytváří vynikající podmínky. Učitelky se průběžně zúčastňují vzdělávacích akcí či cyklů v různých institucích (např. Společnost pro předškolní výchovu, semináře v Toulcově dvoře a semináře pořádané Českou Orffovou společností). Účinnější metodou je, když ředitelka zorganizuje odbornou přednášku přímo v mateřské škole (ve spolupráci s PedF UK – katedrou výtvarné výchovy, kdy častým lektorem při pedagogických radách je PaedDr. H. Hazuková). Podobných akcí bylo v minulém školním roce několik. Tematika navazuje na aktuální problémy a vzdělávací program školy. K sebevzdělávání učitelek je určena odborná knihovna, doplňovaná o nové publikace z nakladatelství Portál a RAABE.

Pro hodnocení a sebehodnocení má ředitelka vypracovanou metodiku, která je součástí školního vzdělávacího programu. Zahrnuje jak individuální sebehodnocení všech členů kolektivu, tak týmové hodnocení a hodnocení ze strany vedení. Učitelky se s tímto systémem teprve učí pracovat, ale první úspěchy již byly patrné při rozborové činnosti během inspekce, kdy většina učitelek projevila dobrou orientaci v evaluačních postupech.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolený program, jejich úroveň je vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI MATEŘSKÉ ŠKOLY

Třípodlažní budova a hospodářský pavilon jsou vzájemně propojené venkovními schodišti a skleněným atriem. Moderní účelová stavba poskytuje vhodné zázemí pro provoz předškolního zařízení. Na každém podlaží hlavní budovy se nacházejí vždy dvě oddělení, v hospodářském pavilonu je umístěna školní kuchyně, prádelna, pracovna pro organizování kroužků, byt školníka a ředitelna. Jednotlivá oddělení jsou samostatnými jednotkami, což vyhovuje hygienickým požadavkům. K pobytu dětí je určena třída se dvěma hernami, sociální zařízení, šatna pro děti a přípravná jídel. Místnosti jsou dostatečně prostorné a ředitelce umožňují navýšení počtu dětí na třídách. Prostor MŠ je estetické, interiér i exteriér je průběžně udržován. Sociální zařízení prošlo rozsáhlou rekonstrukcí a nyní dosahuje nadstandardní úrovně. Místnosti jsou účelně vybavené moderním nábytkem, doplněné o hrací koutky, které vhodným způsobem prostor člení. Pro pohybové aktivity dětí je v hernách tělovýchovné náradí a náčiní. K pobytu venku a rekreaci slouží přilehlá školní zahrada, využívaná školou celoročně. Vybavení zahrady je přizpůsobeno hernímu i sportovnímu vyžití dětí (pískoviště, průlezký s bezpečnostním povrchem, dětská kola, tříkolky a koloběžky). Obohacením je i dopravní hřiště, které se nachází na vedlejším pozemku (v areálu domu dětí) a MŠ ho pravidelně využívá.

Vybavení tříd nábytkem je nadstandardní. Hračky a pomůcky jsou rozděleny do tříd vzhledem k dané věkové skupině dětí. Nabídka stavebnic, herního i dalšího materiálu včetně pomůcek pro výtvarné činnosti odpovídá zájmu a potřebě dětí. Většina hraček a pomůcek je uložena v dosahu dětí. Dětské knihovny na třídách obsahují klasické i nově vycházející dětské knihy a encyklopedie. Audiovizuální technika na třídách je funkční a spolu s klavírem ji učitelky podle potřeby při práci využívají. Dětský počítač, instalovaný ve třídě nejstarších dětí, využívají i další třídy.

Ředitelka věnuje doplňování materiálních zdrojů náležitou pozornost. Při své kontrolní činnosti sleduje u učitelek využívání pomůcek a obnovu provádí promyšleně, po dohodě s učitelkami.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat zvolený vzdělávací program na vynikající úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Ředitelka školy vytvořila společně s učitelkami školní vzdělávací program dle požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP). Tím je zajištěn soulad vytyčených cílů s obecnými cíli předškolní výchovy.

Školní vzdělávací program má dvě hlavní části – část závaznou (členění vzdělávacích oblastí dle RVP) a část speciální, ve které je podrobně rozpracován vlastní program školy. Tato část obsahuje východiska a zaměření školy, podmínky školy včetně pedagogického zajištění, výčet nadstandardních programů a především obsah vzdělávání rozpracovaný do tematických okruhů. Nechybí ani metodické pokyny a metodika vnitřní evaluace. Na školní program navazují třídní programy. Učitelky mají poměrně značnou volnost při jejich tvorbě, musí však respektovat strukturu, kterou společně vytvořily.

Výchovně- vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Veškerá povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a má výbornou vypovídací hodnotu. Dokumentace o průběhu vzdělávání je průkazná a funkční. Písemně doloženy jsou i důvody nepřítomnosti dětí v evidenci docházky. Většina učitelek dokáže v přehledech výchovné práce zachytit činnosti v průběhu dne. Pedagogické záznamy o dětech vedené učitelkami jsou funkční, jejich vypovídací hodnota je dostatečná.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem.

Ředitelka kontroluje plnění hlavních úkolů v rámci hospitační činnosti. Další aspekty (např. zájem uč. o jednotlivé dítě, schopnost porozumět jeho individuálním zvláštnostem a rozvíjet jeho schopnosti. apod) sleduje v průběhu celého dne. Mimo to preferuje co nejčastější kontakt a otevřenou komunikaci se všemi zaměstnanci školy, dětmi a rodiči. Analyzování výsledků slouží jako zpětná vazba a je součástí diskuse při pedagogických radách.

Kontrolní činnost k naplňování vzdělávacího programu provádí ředitelka systematicky.

Organizace výchovně-vzdělávací práce vychází z denního rozvrhu činností. Ze sledovaných hospitačních vstupů vyplynulo, že děti přicházející do MŠ později mají menší prostor pro spontánní činnosti. Důvodem je bohatý program řízených činností, s kterými učitelky začínají ve stanovenou dobu. Děti které přijdou okolo půl deváté se zapojují přímo do řízených činností. Ředitelka si je problému vědoma a připravuje opatření v rámci časového uspořádání dne. Pozitivní je překrývání učitelek několikrát v týdnu v době organizování spontánních i řízených činností, což se pozitivně odráží v postupném sjednocování požadavků a nároků ze strany učitelek na děti. Učitelky s ohledem k vývojovým a kognitivním potřebám dětí zařazují skupinové či frontální metody práce.

Škola má vytvořen jednotný informační systém, založený na ústním i písemném poskytování informací. Rodiče získávají dostatek informací vztahujících se k organizaci chodu školy. Učitelky rodiče průběžně informují o průběhu a osobním rozvoji jednotlivých dětí, v šatnách pravidelně vyvěšují cíle vzdělávací činnosti. Vedení školy se dlouhodobě věnuje i adaptaci nově

nastupujících dětí za účasti rodičů, což příznivě ovlivňuje přechod dětí z rodinného prostředí do kolektivu. Zástupci rodičů s ředitelkou spolupracují a účastní se plánování akcí pro děti. Rodičům je umožněno vstupovat do tříd. Mateřská škola plní vůči rodičům poradní funkci v otázkách odkladu povinné školní docházky.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Informační systém plně vyhovuje.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

Prostředí tříd působí příjemným estetickým dojmem a napomáhá rozvoji spontánních her. Pestrá nabídka hraček i pomůcek plní motivační funkci. Průběh her je pozitivně ovlivněn i překrýváním učitelek několikrát v týdnu. Učitelky se střídají ve vedoucí roli, předem si promýšlejí řízenou činnost vztahující se k hlavnímu tématu a pomáhají dětem s navázáním kontaktu. Přístup k dětem je převážně partnerský, na vyzvání se zapojují do her. Výběr herních aktivit se řídí přáním a zájmem dětí, učitelky se snaží zbytečně do her nezasahovat, spíše pomáhají řešit vzniklé problémy. V průběhu her dochází k přirozenému rozvoji komunikativních dovedností, učitelky podporují verbální projev jednotlivých dětí a vytváření kladných kamarádkých vztahů mezi nimi. Hry probíhaly ve všech prostorách, učitelky děti neomezovaly ve výběru činnosti ani v pohybovém vyžití (k tomuto účelu je vhodně vybavena třída malých dětí dopravními prostředky). Při sledovaných spontánních hrách měly děti možnost uplatnit individuální schopnosti a seberealizovat se, učitelkami byly nenásilnou formou vedeny ke vzájemnému respektování a toleranci (při kolektivních konstruktivních a námětových hrách). Kladem je možnost ponechat rozehrané hry a vrátit se k nim v průběhu dne (dětmi hojně využívaná), nedostatkem je časový limit, stanovený v denním režimu. Atmosféra ve všech třídách byla vstřícná a příjemná vůči dětem, učitelky reagovaly adekvátně na jejich individuální potřeby. V hodnocení převažovala pochvala a individuální ocenění schopností, což mělo motivační charakter.

Úroveň spontánních aktivit je vynikající.

Řízené činnosti

Učitelky vždy dbaly, aby připravované řízené činnosti navazovaly na skutečné dětské zážitky, či aby byly propojeny s prostředím, které děti dobře znají. Snažily se rovněž děti motivovat zajímavou a pro děti atraktivní nabídkou činností, při kterých mohly uplatnit svou tvořivost. Způsob hodnocení byl většinou konkrétní a adresný, zároveň však posiloval dětské sebevědomí a jistotu v konání.

Učitelky se na vzdělávací práci velmi pečlivě připravují. Vycházejí přitom z třídních programů, ale i z aktuální situace ve třídě i ve škole. Metody, které učitelky během inspekce užíly, byly aktivizační a velice efektivní. Prostřednictvím nich děti dostaly příležitost k poznávání vlastností materiálů, k experimentování s barvou i s hudebními nástroji, k řešení problémů, k poznávání předmětů pomocí všech smyslů a k ověřování poznatků vlastní činností. Také jejich fantazie a představivost byla pomocí zvolených metod aktivována. Děti byly činnostmi nadšené a zapojovaly se s velkou chutí. Jejich individuální potřeby učitelky respektovaly, protože děti si při činnostech samy volily tempo i dobu trvání aktivity. Měly i možnost činnost jen pozorovat. Při některých náročných činnostech (příprava studeného občerstvení, kolektivní malování na velkou plochu) prokázaly učitelky neobyčejné organizační i metodické schopnosti.

Během činností poskytovaly dětem dost příležitostí k aktivnímu verbálnímu projevu a snažily se jim klást takové otázky, které podporují myšlení. Ve třídě s alternativním programem učitelky citlivě reagují na individuální potřeby dětí. Základem je úzká spolupráce s rodiči dětí, založená na vzájemné důvěře a úspěšné adaptaci nastupujících dětí. Pozornost učitelky věnují motivaci dětí a prožitkovému učení. Sledované aktivity s ohledem k zájmu dětí jsou prokládány tradičními hudebně-pohybovými činnostmi.

Pohybové aktivity měly podobu rozcviček. Učitelky při nich využívaly hudební doprovod (klavír, zpěv či reprodukovanou hudbu), dbaly na přiměřeně náročnou rušnou část i kvalitní náplň zdravotních cviků. Přiměřeně k věku dětí upřednostnily buď zájem dětí o pohyb nebo správné provedení jednotlivých cviků. Drobným nedostatkem bylo v jednom případě poměrně rychlé střídání cviků bez dostatečného procvičení.

Přístup učitelek k dětem byl vždy vstřícný, přátelský, ale zároveň podporující jejich samostatnost.

Úroveň řízených činností je vynikající.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti dětí jsou velmi dobré, učitelky dbají o pravidelné zařazování řízeného cvičení. Také sebeobslužné dovednosti jsou předmětem zvýšené péče učitelek, takže děti jsou samostatné a mají výborné hygienické i úklidové návyky. Nejstarší děti si dokonce porcují jídlo, mažou pečivo apod. Nadprůměrných výsledků dosahují učitelky v oblasti rozvoje autonomního chování zejména starších dětí, které umí spolupracovat, přijímat různé role i vyjadřovat vlastní názor. Učitelky se rovněž zaměřují na esteticko výchovné činnosti, rozvoj fantazie a tvořivosti a v tomto směru dosahují také nadprůměrných výsledků.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti dosahují vynikající úrovně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve zřizovací listině.
- Mateřská škola má statut fakultní školy, využívané pro pedagogickou praxi studentů Pedagogické fakulty UK a cvičné MŠ pro průběžnou a pedagogickou praxi studentek Střední pedagogické školy v Praze.
- Vzdělávací program MŠ je rozšířen o řadu kroužků, zajišťovaných odbornými lektory i kmenovými učitelkami. Výběr aktivit souvisí se zájmem dětí. Aktivity jsou začleňovány do programu školy v dopoledních i odpoledních hodinách a vhodným způsobem program doplňují.
- MŠ je otevřena veřejnosti. Řada akcí, organizovaných v průběhu školního roku je určena pro rodiče i další veřejnost.
- Třída pro děti z židovských rodin vznikla ve snaze podpořit snahu o vzájemné soužití lidí s rozdílnými historickými a náboženskými tradicemi, ve spolupráci s Židovskou obcí v Praze a s Nadací R. S .Laudera. Vzdělávací program navazuje na základní cíle mateřské školy. V rámci naplňování programu škola zajišťuje i dodržování stravovacích zvyklostí, což je pro židovskou komunitu charakteristické.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení, č.j. 716/00, vydané ŠÚ Praha 7, Malířská 16, ke dni 21. 12. 2000
2. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 7, Nábřeží kpt. Jaroše 7/1000 ze dne 1. listopadu 1995
3. Dohoda o počtu tříd a dětí pro školní rok 2003/2004
4. Dohoda o ustanovení alternativního programu s Židovskou obcí Praha 1, Maiselova 18
5. Školní vzdělávací program, třídní programy
6. Evidenční listy dětí
7. Přehledy o docházce dětí ve školním roce 2003/2004
8. Přehledy výchovné práce pro školní rok 2003/2004
9. Pedagogické záznamy o dětech
10. Rozhodnutí o odkladu školní docházky pro školní rok 2003/2004 pro 11 dětí
11. Organizační řád školy, Pracovní a vnitřní řád
12. Zápisy z hospitační a kontrolní činnosti
13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
14. Rozpisy služeb

ZÁVĚR

Personální podmínky pro výchovně vzdělávací činnost jsou příznivé. Ředitelka je úspěšná v oblasti vedení lidí. Kolektiv se ztotožňuje s hlavními cíli vzdělávacího programu a plně se podílí na jeho naplňování.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti jsou díky péči ředitelky nadstandardní. Moderní a působivé prostředí výrazně ovlivňuje estetické cítění dětí.

Průběh a výsledky vzdělávací činnosti jsou pozitivně ovlivněny efektivně pojatou organizací ve prospěch dětí a zájmem učitelek o nové formy a metody práce.

Mateřská škola si dlouhodobě udržuje svoji vynikající úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v.r.
Členové týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v.r.

V Praze dne 17. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. 10. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Věra Jakoubková

Jakoubková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Tláskalová, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy– odbor školství MHMP	6. listopadu 2003	012265/03-1404
Zřizovatel Městská část Praha7, Nábřeží kpt. Jaroše 7/1000, 170 00 Praha7	6. listopadu 2003	012265/03-1404

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.